

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

[1] від 24 лютого 1994 року № 4001-XII,

[2] від 11 грудня 1998 року № 312-XIV,

[3] від 2 березня 1999 № 461-XIV,

[4] від 30 червня 1999 року № 783-XIV,

[5] від 23 березня 2000 року № 1593-III,

[6] від 10 січня 2002 року № 2921-III,

[7] від 10 січня 2002 року № 2922-III,

[8] від 7 березня 2002 року № 3111-III,

[9] від 3 квітня 2003 року № 662-IV,

[10] від 15 травня 2003 року № 762-IV,

[11] від 15 грудня 2005 року № 3200-IV,

[12] від 9 лютого 2006 року № 3421-IV,

[13] від 14 квітня 2009 року № 1254-VI,

[14] від 23 жовтня 2009 року № 1692-VI,

[15] від 2 грудня 2010 року № 2738-VI,

[16] від 2 грудня 2010 року № 2756-VI,

[17] від 12 травня 2011 року № 3334-VI,

[18] від 13 квітня 2012 року № 4652-VI (набере чинності 19 листопада 2012 р.)

Окремі положення цього Закону визнано такими, що не відповідають

Конституції України (є неконституційними)

(згідно з рішеннями Конституційного Суду України

від 7 квітня 2004 року № 9-рп/2004,

від 27 травня 2009 року № 12-рп/2009,

10 червня 2010 року № 16-рп/2010)

Цей Закон визначає головні напрями загальнодержавної політики та організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю.

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття організованої злочинності

1. Під організованою злочинністю в цьому Законі розуміється сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку з створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань.

2. Види та ознаки цих злочинів, а також кримінально-правові заходи щодо осіб, які вчинили такі злочини, встановлюються Кримінальним кодексом України.

Стаття 2. Мета боротьби з організованою злочинністю

Метою боротьби з організованою злочинністю є:

встановлення контролю над організованою злочинністю, її локалізація, нейтралізація та ліквідація;

усунення причин і умов існування організованої злочинності.

Стаття 3. Завдання Закону

Основними завданнями цього Закону є:

створення загальних правових і організаційних засад у сфері боротьби з організованою злочинністю, сприяння її попередженню та ліквідації;

визначення системи державних органів, що ведуть боротьбу з організованою злочинністю, та їх взаємовідносин;

встановлення повноважень спеціальних державних органів по боротьбі з організованою злочинністю та спеціальних заходів, що здійснюються ними;

встановлення обов'язків інших державних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю;

правове забезпечення фінансових, матеріально-технічних та інших умов, необхідних для боротьби з організованою злочинністю;

забезпечення гарантій прав громадян і юридичних осіб під час здійснення заходів боротьби з організованою злочинністю.

Стаття 4. Законодавство про боротьбу з організованою злочинністю

1. Законодавство про боротьбу з організованою злочинністю базується на Конституції України і включає цей Закон, Кримінальний і Кримінально-процесуальний кодекси України, закони України „Про оперативно-розшукову діяльність”, „Про міліцію”, „Про Службу безпеки України”, „Про прокуратуру”, інші закони, міжнародно-правові угоди, учасником яких є Україна.

2. Підзаконні акти, що регулюють відносини в сфері боротьби з організованою злочинністю, не можуть встановлювати повноваження державних органів чи обов'язки фізичних та юридичних осіб, які не випливають з законів України.

Стаття 5. Система органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю

1. Систему державних органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, становлять:

а) спеціально створені для боротьби з організованою злочинністю державні органи;

б) державні органи, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю в межах виконання покладених на них інших основних функцій.

2. До державних органів, спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю, належать:

б) спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України;

в) спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України.

В разі необхідності Верховною Радою України на постійній або тимчасовій основі можуть бути створені й інші спеціальні органи для боротьби з організованою злочинністю.

3. До державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, належать:

а) органи внутрішніх справ України і Служби безпеки України, крім зазначених у пункті 2 цієї статті;

б) органи прокуратури України;

в) митні органи і органи Державної прикордонної служби України;

г) органи державної податкової служби та державної контрольно-ревізійної служби;

д) органи і установи виконання покарань та слідчі ізолятори;

е) розвідувальний орган Міністерства оборони України;

є) Служба зовнішньої розвідки України.

Стаття 6. Основні напрями боротьби з організованою злочинністю

Основними напрямами боротьби з організованою злочинністю є:

створення правової основи, організаційних, матеріально-технічних та інших умов для ефективної боротьби з організованою злочинністю, організація міжнародного співробітництва у цій сфері;

виявлення та усунення або нейтралізація негативних соціальних процесів і явищ, що породжують організовану злочинність та сприяють їй;

запобігання нанесенню шкоди людині, суспільству, державі;

запобігання виникненню організованих злочинних угруповань;

виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності;

забезпечення відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, державі;

запобігання встановленню корумпованих зв'язків з державними службовцями та посадовими особами, втягненню їх у злочинну діяльність;

протидія використанню учасниками організованих злочинних угруповань у своїх інтересах об'єднань громадян і засобів масової інформації;

запобігання легалізації коштів, здобутих злочинним шляхом, використанню суб'єктів підприємницької діяльності для реалізації злочинних намірів.

Стаття 7. Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю ґрунтується на нормах міжнародного права і чинного законодавства України, міждержавних і міжурядових договорах, двосторонніх відомчих угодах.

РОЗДІЛ II СПЕЦІАЛЬНІ ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ПО БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ, ЇХ КОМПЕТЕНЦІЯ

Стаття 9. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ України

1. Спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ України є Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, управління по боротьбі з організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, які підпорядковуються відповідно Міністру внутрішніх справ України та начальнику Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю.

Начальники спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі підпорядковуються також начальникам головних управлінь (управлінь) у відповідних регіонах і за посадою є їх першими заступниками.

2. Відділи і відділення по боротьбі з організованою злочинністю у містах (крім Севастополя) створюються у разі необхідності і підпорядковуються управлінням по боротьбі з організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим, областях та місті Києві.

3. Створення і ліквідація відділів і відділень по боротьбі з організованою злочинністю в містах затверджується рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України.

4. Начальник Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України призначається на посаду і звільняється з посади за рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України і є першим заступником Міністра внутрішніх справ України.

5. Заступники начальника Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України, начальники управлінь Головного управління призначаються на посади і звільняються з посад Міністром внутрішніх справ України за поданням начальника Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю.

6. Начальники управлінь по боротьбі з організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі призначаються на посаду і звільняються з посад Міністром внутрішніх справ України за поданням начальника Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю.

7. До структури спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю належать інформаційно-аналітичні, оперативно-розшукові, оперативно-технічні, підрозділи фінансового, кадрового забезпечення, швидкого реагування та інші служби, необхідні для забезпечення їх діяльності.

8. Головне управління, управління по боротьбі з організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі — юридичні особи, які мають самостійні кошториси, поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банках, печатки із зображенням Державного Герба України і зі своїм найменуванням.

Стаття 10. Спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю Служби безпеки України

1. Спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України є Головне управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України і відділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю органів Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

2. Відділи, відділення або групи по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю у містах (крім Києва та Севастополя) створюються в міру необхідності і підпорядковуються відділам по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю.

3. Створення і ліквідація відділів, відділень або груп по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю у містах здійснюється за рішенням Голови Служби безпеки України за поданням начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю.

4. Начальник Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України призначається на посаду і звільняється з посади Указом Президента України за поданням Голови Служби безпеки України і за посадою є першим заступником Голови Служби безпеки України.

Заступники начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, начальники управлінь Головного управління призначаються на посади і звільняються з посад Головою Служби безпеки України за поданням начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України.

5. Начальники спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі призначаються на посади і звільняються з посад наказом Голови Служби безпеки України за поданням начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю і за посадою є заступниками начальників управлінь Служби безпеки України у відповідних регіонах.

6. Начальники відділів, відділень або груп по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю в містах призначаються на посади та звільняються з посад наказом начальника Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Центрального управління Служби безпеки України за поданням начальника Головного управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим, начальника обласного управління Служби безпеки України.

Стаття 11. Компетенція спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ і Служби безпеки України

Межі компетенції спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ України і Служби безпеки України визначаються на основі законів України „Про міліцію”, „Про Службу безпеки України”, „Про оперативно-розшукову діяльність”, цього Закону, Кримінально-процесуального кодексу та інших законів України.

РОЗДІЛ III

ПОВНОВАЖЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПО БОРОТЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 12. Права спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ, Служби безпеки України та їх співробітників

1. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України та їх співробітники мають права, передбачені законами України „Про міліцію”, „Про Службу безпеки України”, „Про оперативно-розшукову діяльність”, цим Законом та іншими законодавчими актами України.

2. При здійсненні заходів боротьби з організованою злочинністю спеціальним підрозділам по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України надаються повноваження:

а) заводити оперативно-розшукові справи. Постанова про заведення справи затверджується начальником спеціального підрозділу;

б) на письмову вимогу керівників відповідних спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю одержувати від банків, а також кредитних, митних, фінансових та інших установ, підприємств, організацій (незалежно від форм власності) інформацію і документи про операції, рахунки, вклади, внутрішні та зовнішні економічні угоди фізичних і юридичних осіб. Отримання від банків інформації, яка містить банківську таємницю, здійснюється у порядку та обсязі, встановлених Законом України „Про банки і банківську діяльність”. Документи та інформація повинні бути подані негайно, а якщо це неможливо — не пізніше як протягом 10 діб;

в) залучати до проведення перевірок, ревізій та експертиз кваліфікованих спеціалістів установ, організацій контрольних і фінансових органів;

г) одержувати інформацію з автоматизованих інформаційних і довідкових систем та банків даних, створюваних Верховним Судом України, Генеральною прокуратурою України, Антимонопольним комітетом України, Фондом державного майна України, міністерствами, відомствами, іншими державними органами України;

д) в разі одержання фактичних даних про організовану злочинну діяльність для їх перевірки витребувати та одержувати від державних органів, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій (незалежно від форм власності) інформацію і документи. Витребувані документи та інформація повинні бути подані негайно або не пізніше як протягом 10 діб.

3. За матеріалами оперативно-розшукової діяльності та кримінальних справ спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю мають

право подавати до суду заяви про скасування реєстрації і припинення діяльності суб'єктів підприємництва, а також за наявності підстав, передбачених Законом, подавати до суду позови про визнання недійсними угод у порядку, встановленому законодавством України.

4. При здійсненні боротьби з організованою злочинністю співробітники спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право:

а) за письмовим розпорядженням керівника відповідного спеціального підрозділу входити за службовими посвідченнями на територію, у приміщення, склади та сховища підприємств, організацій і установ (крім іноземних, дипломатичних представництв), незалежно від їх відомчої належності та форм власності, у пункти пропуску через державний кордон України та митниці, а також у виробничі приміщення громадян, які займаються підприємницькою діяльністю;

б) за постановою та з санкції відповідного прокурора по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, а у невідкладних випадках — з наступним повідомленням прокурора протягом доби в разі загрози знищення, приховування або втрати предметів чи документів, які можуть бути використані у розкритті та розслідуванні злочинної діяльності, на строк до 10 діб опечатувати архіви, каси, приміщення (за винятком жилих) чи інші сховища, брати їх під охорону, накладати арешт на грошові кошти та інші цінності фізичних та юридичних осіб, вилучати предмети і документи із складанням відповідного акта. Копії акта вручаються громадянину чи представнику підприємства, установи, організації.

5. Вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських документів забороняється, крім випадків, передбачених кримінально-процесуальним законом.

6. Оперативні управління, відділи та відділення спеціальних підрозділів мають повноваження органу дізнання. Спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю можуть порушувати і розслідувати, передавати через відповідного прокурора по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами за підслідністю в інші органи внутрішніх справ і Служби безпеки України кримінальні справи про виявлені ними злочини, у такому ж порядку витребувати і приймати від них до свого провадження кримінальні справи про злочини, вчинені організованими злочинними угрупованнями. Питання вирішення спорів про підслідність зазначених кримінальних справ регулюються цим Законом і Кримінально-процесуальним кодексом України.

РОЗДІЛ IV
ЗАХОДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ
З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 13. Використання негласних співробітників

1. При здійсненні боротьби з організованою злочинністю спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право, якщо інших заходів для розкриття організованої злочинності та притягнення винних до відповідальності недостатньо, використовувати штатних і нештатних негласних співробітників, які вводяться під легендою прикриття в організовані злочинні угруповання.

2. Введення негласного співробітника в організовані злочинні угруповання здійснюється за наявності відомостей про організовану злочинну діяльність та на підставі письмового доручення.

3. Для виконання доручення негласний співробітник вправі під легендою прикриття вступати в трудові, цивільно-правові та інші відносини. Шкода або збитки, завдані діями негласного співробітника під час виконання доручення, відшкодовуються за рахунок державного бюджету. Негласний співробітник не несе відповідальності за завдані ним шкоду або збитки, якщо його дії були необхідними для виконання доручення.

4. Питання діяльності негласних співробітників, соціальні та інші гарантії для них регулюються Положенням про негласного співробітника спеціального підрозділу по боротьбі з організованою злочинністю, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Використання учасників організованих злочинних угруповань у боротьбі з організованою злочинністю

1. Для здійснення заходів боротьби з організованою злочинністю спеціальні підрозділи органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право залучати до співробітництва учасників організованих злочинних угруповань на підставі письмового доручення та відповідно до нормативних актів Міністерства внутрішніх справ та Служби безпеки України.

2. Учасник організованого злочинного угруповання може бути частково або повністю звільнений від кримінальної відповідальності та покарання, якщо він у процесі оперативно-розшукової діяльності, попереднього розслідування чи судового розгляду справ сприяє викриттю організованих злочинних угруповань та вчинених ними злочинів, притягненню винних до відповідальності, відшкодуванню шкоди фізичним та юридичним особам і державі.

Стаття 15. Використання спеціальних технічних засобів у боротьбі з організованою злочинністю

1. У боротьбі з організованою злочинністю спеціальним підрозділам органів внутрішніх справ і Служби безпеки України надається право за попередньою санкцією прокурора додатково використовувати спеціальні технічні засоби у випадках:

а) контролю, фіксації і документування розмов та інших дій осіб за наявності підстав вважати їх причетними до організованої злочинної діяльності;

б) фіксації та документування факту телефонної розмови між громадянами, надсилання листа або телеграфного повідомлення, без порушення таємниці змісту телефонної розмови, листа або телеграфного повідомлення;

в) забезпечення особистої безпеки і безпеки житла, майна співробітників спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ і Служби безпеки України, учасників кримінального судочинства, їх близьких родичів, за їх згодою, в разі загрози заподіяння їм шкоди у зв'язку з їх участю в боротьбі з організованою злочинністю.

2. В інших випадках спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України застосовують технічні засоби в порядку, що визначається Законом України „Про оперативно-розшукову діяльність”.

3. Фактичні дані, одержані та зафіксовані співробітниками спеціальних підрозділів із застосуванням технічних засобів, можуть бути використані як докази в судочинстві.

РОЗДІЛ V

ВЗАЄМОДІЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПО БОРЬБІ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ

Стаття 16. Взаємодія органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України у питаннях боротьби з організованою злочинністю

1. З метою забезпечення взаємодії органів прокуратури, внутрішніх справ і Служби безпеки України у штатних розписах центральних апаратів зазначених органів передбачаються посади осіб, до функціональних обов'язків яких входить здійснення взаємодії у питаннях боротьби з організованою злочинністю.

2. В Автономній Республіці Крим, областях і містах, у відповідних органах прокуратури, внутрішніх справ і Служби безпеки України функції щодо забезпечення взаємодії покладаються на прокурорів, які здійснюють нагляд за виконанням законів спеціальними підрозділами органів внутрішніх

справ та Служби безпеки України по боротьбі з організованою злочинністю, на керівників спеціальних підрозділів та відповідальних працівників територіальних органів прокуратури, внутрішніх справ та Служби безпеки України.

3. Обмін оперативною інформацією між спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Служби безпеки України щодо спільних заходів здійснюється за письмовим розпорядженням керівників відповідних спеціальних підрозділів.

4. Умови і порядок обміну інформацією між спеціальними підрозділами органів внутрішніх справ і Служби безпеки України регулюються спільними нормативними актами Міністерства внутрішніх справ і Центрального управління Служби безпеки України.

5. Передача оперативної інформації спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю територіальним та іншим органам внутрішніх справ і Служби безпеки України допускається тільки за згодою і за письмовим розпорядженням керівника відповідного спеціального підрозділу.

6. Територіальні та інші органи внутрішніх справ і Служби безпеки України (у межах відомств) зобов'язані передавати відповідним спеціальним підрозділам оперативну інформацію, документи та інші матеріали, пов'язані з організованою злочинністю, а також кримінальні справи через відповідного прокурора на письмову вимогу спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю.

Керівники територіальних та інших органів внутрішніх справ, Служби безпеки України забезпечують взаємодію із спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю і сприяють виконанню поставлених перед спеціальними підрозділами завдань.

Стаття 17. Взаємодія спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю з іншими державними органами

1. У сфері боротьби з організованою злочинністю Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України і Головне управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України взаємодіють з Національним банком України, Міністерством фінансів України, Міністерством зовнішніх економічних зв'язків України, Державним митним комітетом України, Фондом державного майна України, Антимонопольним комітетом України, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у справах охорони державного кордону України та іншими міністерствами і відомствами.

2. Для забезпечення взаємодії за рахунок штатної чисельності Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ і Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України або в межах встановленої чисельності апарату міністерств і відомств за поданням керівників Головного управління Міністерства внутрішніх справ і Головного управління Служби безпеки України можуть вводитися посади помічників керівників відповідних міністерств і відомств з питань взаємодії в боротьбі з організованою злочинністю.

3. Зазначені посади комплектуються, як правило, з числа співробітників органів внутрішніх справ і Служби безпеки України, які мають досвід відповідної роботи. Призначення на посаду і звільнення з неї проводиться керівниками зазначених міністерств і відомств за погодженням з керівниками Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ і Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України.

Стаття 18. Обов'язки державних органів, що мають контрольні повноваження

1. Національний банк України, Антимонопольний комітет, Фонд державного майна, Державна податкова служба, Державна контрольно-ревізійна служба, митні органи України, а також інші державні органи, що мають право контролю за дотриманням організаціями і громадянами законодавства України, з метою боротьби з організованою злочинністю зобов'язані:

а) під час здійснення у межах своєї компетенції контрольних функцій з'ясовувати неправомірні дії організацій і громадян, що можуть свідчити про злочинну діяльність або створювати умови для такої діяльності;

б) передавати відповідним спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю одержувані при здійсненні контрольних функцій і аналізі інформації, що надходить, відомості, що можуть свідчити про організовану злочинну діяльність та використовуватися для виявлення, припинення і попередження такої діяльності;

в) за дорученням спеціальних органів по боротьбі з організованою злочинністю проводити у межах своєї компетенції ревізії, перевірки та інші дії щодо контролю за дотриманням законодавства України організаціями і громадянами;

г) розробляти пропозиції щодо вдосконалення законодавства, спрямовані на усунення умов, що сприяють злочинній діяльності;

д) здійснювати інші заходи, передбачені цим Законом та іншими актами законодавства.

2. Органи Державної податкової служби України зобов'язані:

а) забезпечувати виявлення порушень законодавства про податки і платежі в бюджет та негайно повідомляти про це відповідні спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю;

б) за дорученням спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю проводити перевірку своєчасності надання і вірогідності документів, пов'язаних з обчисленням платежів у бюджет, одержувати документи про платежі, що підлягають оплаті, та тих, що фактично надійшли в бюджет, здійснювати з цією метою входження в інформаційну систему, зв'язану з підприємництвом;

в) негайно повідомляти відповідні спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю про всі випадки перереєстрації підприємства у зв'язку із зміною його власника.

3. Митні органи України зобов'язані:

а) подавати необхідну допомогу при проведенні оперативно-розшукових заходів у зоні митного контролю;

б) за дорученням спеціальних органів по боротьбі з організованою злочинністю проводити перевірку законності дій організацій і громадян, пов'язаних з переміщенням предметів і речовин через митний кордон, і комплексний контроль разом з Національним банком України за їх валютними операціями;

в) за дорученням спеціальних органів по боротьбі з організованою злочинністю забезпечувати контрольовані поставки наркотичних і психотропних засобів, а також зброї та інших предметів, що використовуються організованими злочинними групами і угрупованнями з метою контрабанди.

4. Національний банк України з метою реалізації державної політики в сфері боротьби з організованою злочинністю зобов'язаний:

а) забезпечувати виявлення порушень законодавства з боку комерційних банків та інших підконтрольних Національному банку України підприємств, установ, організацій, які створюють умови для організованої злочинної діяльності, і притягнення винних до відповідальності;

б) встановлювати обсяги і форми звітності, яка подається Національному банку України, необхідні для виявлення організованої злочинної діяльності та умов, що їй сприяють;

в) при одержанні клопотання про видачу ліцензій на здійснення операцій в іноземній валюті повідомляти про це спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю і враховувати одержувані щодо них висновки;

г) попередньо інформувати спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю про великомасштабні операції фізичних осіб (у

розмірі понад сто мінімальних заробітних плат) чи юридичних осіб (у розмірі понад п'ять тисяч мінімальних заробітних плат), здійснені одноразово або протягом 30 діб;

д) за рішенням слідчого або суду припиняти фінансування та операції з рахунків клієнтів.

5. Державна прикордонна служба України сприяє спеціальним підрозділам Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України у виявленні, припиненні та попередженні організованої злочинної діяльності, затриманні та притягненні до відповідальності її учасників. З цією метою Державна прикордонна служба України за дорученням спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ та Служби безпеки України, за наявності підстав, передбачених законами України, зобов'язана:

а) проводити перевірку і тимчасове вилучення документів у конкретних осіб, які прямують через державний кордон України;

б) не пропускати окремих осіб через державний кордон, здійснювати їх адміністративне затримання;

в) оглядати конкретні транспортні засоби і майно, що прямують через державний кордон України, і вилучати виявлені при цьому предмети та речовини, заборонені до вивезення і ввезення в Україну, та предмети контрабанди;

г) здійснювати дії щодо контролю і затримання українських та іноземних невійськових суден.

РОЗДІЛ VI ІНФОРМАЦІЙНЕ, ФІНАНСОВЕ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 19. Інформаційне забезпечення боротьби з організованою злочинністю

1. Для вирішення завдань боротьби з організованою злочинністю спеціальні підрозділи органів внутрішніх справ і Служби безпеки України мають право збирати, накопичувати і зберігати інформацію про події і факти, що свідчать про організовану злочинну діяльність, її причини та умови, про осіб, які беруть участь в організованій злочинній діяльності.

З цією метою в Головному управлінні по боротьбі з організованою злочинністю органів внутрішніх справ і Головному управлінні по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України створюються централізовані банки даних.

Порядок використання таких даних регулюється нормативними актами Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України, які вживають заходів щодо їх захисту. Спеціальні підрозділи Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України взаємодіють на безоплатній основі з інформаційно-довідковими службами Міністерства статистики України, Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Державного митного комітету України, банківських, фінансових, податкових та інших органів і установ, а також одержують від них всю інформацію про реальні прояви організованої злочинної діяльності. Порядок збирання, накопичення, опрацювання і надання такої інформації регламентується положеннями про ці органи та установи, відповідними законодавчими актами.

Відповідні банки даних створюються в спеціальних підрозділах по боротьбі з організованою злочинністю на місцях.

Стаття 20. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення

1. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення боротьби з організованою злочинністю є пріоритетним і здійснюється за рахунок державного бюджету. Розміри необхідних для цього коштів, у тому числі валютних, щорічно встановлюються Верховною Радою України при затвердженні бюджету відповідно до державних цільових програм боротьби із злочинністю.

2. Структура, штатна чисельність і фонд оплати праці працівників спеціалізованих підрозділів Міністерства внутрішніх справ України і Служби безпеки України затверджуються їх керівниками у межах встановлених асигнувань за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

3. Матеріально-технічне забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинною діяльністю здійснюється централізовано за заявками Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, інших правоохоронних органів, міністерств і відомств.

Стаття 21. Науково-дослідне забезпечення боротьби з організованою злочинністю

Для науково-дослідного забезпечення боротьби з організованою злочинністю створюється Міжвідомчий центр з проблем боротьби з організованою злочинністю.

РОЗДІЛ VII
ГАРАНТІЇ ПРАВ ГРОМАДЯН ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ
ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ
З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 22. Гарантії прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб під час здійснення заходів боротьби з організованою злочинністю

1. Відносини, що виникають у сфері боротьби з організованою злочинністю між державними органами і фізичними та юридичними особами, будуються на принципах законності, справедливості та максимального забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

2. Забороняється використання спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, їх співробітників, матеріально-технічних засобів для виконання завдань, не віднесених законами України до компетенції цих спеціальних підрозділів.

3. Одержана спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю та їх співробітниками інформація, не пов'язана з вчиненням злочинів чи інших правопорушень з боку фізичних та юридичних осіб, не може використовуватися на шкоду правам та законним інтересам цих осіб.

Документи та інші джерела, що містять таку інформацію, підлягають знищенню не пізніше шести місяців з дня їх одержання відповідним спеціальним органом по боротьбі з організованою злочинністю.

4. Фізичні та юридичні особи мають право в порядку, встановленому законодавством України, оскаржити до суду дії співробітників спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю та інших органів, зазначених у статті 5 цього Закону, які вони вважають неправомірними.

5. Для розгляду судових справ з питань, пов'язаних з боротьбою з організованою злочинністю, у судах визначаються судді, яким забезпечуються додаткові гарантії захисту та особистої безпеки.

РОЗДІЛ VIII
КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАКОНІВ
У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Стаття 23. Контроль Верховної Ради України

1. Контроль за виконанням законів у сфері боротьби з організованою злочинністю і витрачанням коштів, які виділяються на ці цілі, здійснюється Верховною Радою України безпосередньо, а також Комітетом Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

2. Верховна Рада України не рідше одного разу на рік заслуховує звіт Голови Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, доповіді Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України про стан боротьби з організованою злочинністю, а також доповідь Генерального прокурора України про стан прокурорського нагляду у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Верховна Рада України в міру необхідності може заслуховувати звіти та доповіді посадових осіб інших державних органів з окремих питань, пов'язаних із здійсненням боротьби з організованою злочинністю.

Стаття 24. Повноваження Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією

1. Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією здійснює:

а) контроль за виконанням законодавства про боротьбу з корупцією і організованою злочинністю, перевірку діяльності спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ і Служби безпеки України;

б) підготовку законопроектів, спрямованих на боротьбу з корупцією і організованою злочинністю;

в) вивчення практики застосування законів органами, які ведуть боротьбу з корупцією і організованою злочинністю, з метою вдосконалення законодавства та діяльності з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю, підготовку пропозицій щодо тлумачення норм законів.

2. Органи прокуратури, внутрішніх справ та Служби безпеки України, включаючи їх спеціальні підрозділи, зобов'язані надавати Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією інформацію про свою діяльність, за винятком інформації, що може призвести до розголошення даних про осіб, які негласно співробітничать із спеціальним підрозділом по боротьбі з організованою злочинністю, і особу — учасника організованого злочинного угруповання, який співробітничав із спеціальними підрозділами, а також про осіб щодо яких заведено оперативно-розшукові справи.

Стаття 25. Права Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією

1. Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією має право:

а) перевіряти виконання законів про боротьбу з корупцією і організованою злочинністю, а також доручати проведення перевірок іншим органам та посадовим особам;

б) вносити подання щодо виявлених правопорушень про притягнення до відповідальності посадових осіб згідно з законодавством України;

в) вносити по виявлених злочинах обов'язкові для розгляду пропозиції Генеральному прокурору України про порушення кримінальних справ, створення оперативно-слідчих груп із працівників органів прокуратури, внутрішніх справ та Служби безпеки України, призначення прокурорів по нагляду за розслідуванням кримінальних справ;

г) у разі відмови Генерального прокурора України у порушенні кримінальної справи на пропозицію Комітету він має право внести на пленарне засідання Верховної Ради України питання щодо створення незалежної слідчої групи, призначення незалежного прокурора по нагляду за розслідуванням кримінальної справи;

д) перевіряти законність та обґрунтованість використання у боротьбі з організованою злочинністю учасників злочинних угруповань, спеціальних технічних засобів, застосування інших негласних заходів. З цього питання Комітет один раз на 6 місяців заслуховує Генерального прокурора, Міністра внутрішніх справ, Голову Служби безпеки України.

2. Інші питання компетенції Комітету регулюються Положенням про Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, яке затверджується Верховною Радою України.

Стаття 26. Прокурорський нагляд

1. Нагляд за виконанням законів у сфері боротьби з організованою злочинністю здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами.

2. Для здійснення нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, розслідуванням кримінальних справ про відповідні злочини, а також підтриманням державного обвинувачення в суді з цих справ в Генеральній прокуратурі України створюється управління, а в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі — його відділи.

3. Начальник управління по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю Генеральної прокуратури України, начальники відділів цього управління, начальники відповідних відділів органів прокуратури в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі призначаються на посади і звільняються з посад наказом Генерального прокурора України.

4. Управління по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю є юридичною особою, має самостійні кошториси та рахунки в банках, печатки з зображенням Державного герба України і прирівнюється за своїм статусом до відповідних органів прокуратури, передбачених у статті 13 Закону України „Про прокуратуру”.

5. Прокурори, які очолюють управління та відділи по нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю, мають право давати санкції на арешт та інші повноваження, передбачені Законом України „Про прокуратуру”, а також цим Законом.

Президент України

Л. КРАВЧУК

м. Київ
30 червня 1993 року
№ 3341-ХІІ